

Omavelkaisen takauksen allekirjoittaminen

VD/2460/02.03.07/2021

RV/PvN/SV/AH

Taustaa

Helsingin, Vantaan ja Kauniaisten kaupunkien, Kirkkonummen kunnan sekä HUS:n käynnistämän yhteisen Apotti-hankkeen tarkoituksena on parantaa sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaa ja palveluja. Apotti-hankkeen yhtenä osana on asiakas- ja potilastietojärjestelmän hankinta ja käyttöönotto.

Oy Apotti Ab:n toiminnan tarkoituksena on tuottaa omistajakunnille ja kuntayhtymille sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmä sekä huolehtia järjestelmän ylläpidosta ja kehittämisestä asiakastarpeiden ja päätösten mukaisesti. Yhtiön toiminnasta aiheutuva riski on kunnalle sama kuin kunta itse kehittäisi ja ylläpitäisi sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmää. Oy Apotti Ab:n tapauksessa omistajakunnat ovat ulkoistaneet asiakas- ja potilasjärjestelmän rakentamisen ja kehittämisen Oy Apotti Ab:lle. Yhtä kuntaa tai kuntayhtymää laajemman omistaja- ja käyttäjäkunnan uskotaan tuovan pidemmällä aikajänteellä omistajille alhaisempia käyttäjäkohtaisia kustannuksia kuin yksin tekemällä. Oy Apotti Ab:n lainojen takaukseen ei siten liity kunnan tai kuntayhtymän sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvelvoitetta laajempia tai suurempia riskejä, koska tietojärjestelmät tulee olla joka tapauksessa.

Kaupunginhallitus päätti 25.5.2015 § 19 hyväksyä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilastietojärjestelmiin liittyviä palveluja omistajilleen omakustannushintaan tuottavan Oy Apotti Ab – nimisen osakeyhtiön (yhtiö) perustamisen yhdessä Helsingin kaupungin, Kauniaisten kaupungin, Kirkkonummen kunnan sekä Helsingin ja Uudenmaan Sairaanhoidopiirin kuntayhtymän kanssa. Osakkaiden alkuperäiset omistusosuudet perustuivat näiden vuoden 2013 asukaslukuihin. Helsingin ja Kauniaisten kaupungit, Kirkkonummen kunta sekä HUS tekivät kukin tahoillaan päätökset yhtiön perustamisesta ja yhtiö rekisteröitiin 15.7.2015. Sen toimialana on tietojärjestelmäalan palvelutoiminta, ohjelmistojen ja laitteistojen hankinta, suunnittelu ja kehittäminen. Lisäksi yhtiö voi tarjota tietojärjestelmiin liittyvää konsultointia, koulutusta sekä tuki- ja käyttöpalveluita. Yhtiö toimii julkisista hankinnoista annetun lain mukaisena osakkeenomistajiensa sidosyksikkönä, jonka tarkoituksena on tuottaa palveluja yhtiön osakkeenomistajille.

Vantaan kaupunki omistaa yhtiön osakkeista 12,2 % (21.4.2020). Muut omistajat ovat HUS (43,2 %), Helsingin kaupunki (35,7 %), Kauniaisten kaupunki (0,5 %), Keravan kaupunki (2,1 %), Kirkkonummen kunta (2,3 %), Tuusulan kunta (2,3 %), Inkoon kunta (0,3 %), Loviisan kaupunki (1,0 %) ja Siuntion kunta (0,4 %).

Kaupunginvaltuusto päätti 19.10.2015 hyväksyä Vantaan kaupungin osalta Epic Systems Corporationin tarjouksen sosiaali- ja terveydenhuollon yhteisestä asiakas- ja potilastietojärjestelmästä.

Oy Apotti Ab:n toiminta rahoitetaan pääosin sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon (SVOP) tehtävillä maksuilla sekä pitkäaikaisilla lainoilla vuoteen 2020 asti.

Kaupunginvaltuusto päätti 14.12.2015 § 8 myöntää Oy Apotti Ab:lle asiakas- ja potilastietojärjestelmän hankintaa varten enintään 28 milj. euron määräisen kaupungin omavelkaisen takauksen osana yhtiön yhteensä n. 202 milj. euron suuruista rahoitusjärjestelyä yhtiön järjestelmähankintaa sekä mahdollisten

perimiskulujen kattamiseksi. Ao. takauksen turvin nostetut lainat tulee lyhentää loppuun vuoden 2028 loppuun mennessä. Muut Oy Apotti Ab:n osakkaat ovat tehneet omistussuutensa suuruiset vastaavat takauspäätökset. Kaupunginhallitus on lisäksi tehnyt päätökset SVOP-sijoituksista vuosille 2015–2019, yhteensä 2 961 149 euroa.

Nykytilanne

Arvio Oy Apotti Ab:n kustannuksista on kasvanut alkuperäisestä suunnitelmasta, jolloin myös sekä yhtiön pääomarahoitusta (SVOP-sijoitukset) että lainavakuuksien tarve on kasvanut. Kustannusten kasvu johtuu muun muassa osakkaiden alkuperäisiä arvioita suuremmista käyttäjämääristä, jotka ovat kasvattaneet lisenssimaksuja. Lisäksi järjestelmään on tarpeen tehdä osakaskohtaista kehitystyötä, mikä myös kasvattaa kustannuksia.

Järjestelmähankkeen loppuunsaattamiseksi oli perusteltua täydentää vuonna 2015 tehtyä Oy Apotti Ab:n rahoitukseen liittyvää lainojen takausta sekä SVOP- sijoitusten osuutta koskevaa päätöksiä vastaamaan yhtiön nykyistä rahoitustarvetta. Osakkaat vastaavat yhtiön pääomarahoituksesta ja lainojen takauksista omistussuutensa suhteessa, ja aiemman linjauksen mukaisesti SVOP-sijoitusten osuus on noin 10 % rahoitustarpeesta. Oy Apotti Ab:lle aiemmin annettuja oman pääoman ehtoisten sijoitusten (SVOP) sekä omavelkaisten takausten yhteenlaskettua määrää korotettiin siten, että kukin osakas myönsi korotuksen sekä takausmäärään että SVOP-sijoitukseen omistussuuttaan vastaavalle summalle jo tehdyt takaus- ja SVOP-sijoituspäätökset huomioiden. Lainojen takausten yhteenlaskettu määrä nousi 280 milj. euroon ja vastaavasti SVOP-sijoitusten osuus 31 111 000 euroon. Vantaan kaupungin osalta SVOP-sijoituksia ja takauksia lisättiin aiemmin päätettyjen lisäksi seuraavasti: kaupungin uusi omavelkainen takaus Oy Apotti Ab:lle 6 799 000 euroa sekä vuodelle 2020 SVOP -sijoitus 971 000 euroa. Osakkailta kokonaisuudessaan haettiin uusia omavelkaisia takauksia yhteensä 54,9 miljoonaa euroa ja SVOP- sijoituksia 7 810 000 euroa.

Vantaan kaupunginvaltuusto päätti 11.11.2019 § 3

- a) myöntää Oy Apotti Ab:lle enintään 6 799 000 euron suuruinen kaupungin omavelkainen takaus asiakas- ja potilastietojärjestelmän jatkokehitystä varten yhtiön nostamien lainojen ja niiden korkojen, viivästyskorkojen sekä mahdollisten perimiskulujen kattamiseksi. Takauksen voimassaoloaika on rajoitettu enintään 31.12.2028 saakka. Tämän lisäksi kaupungin edellytetään tekevän Oy Apotti Ab:hen vuoden 2020 aikana 971 000 euron SVOP-sijoituksen
- b) ettei Vantaan kaupungin omavelkaisten takausten kokonaismäärä koskaan ylitä kaupungin omistusprosentin mukaista osuutta taattavien rahoitusjärjestelyjen kokonaismäärästä tai yksittäisistä lainoista/ järjestelyistä
- c) että Oy Apotti Ab panttaa nyt myönnettävän ja aiemmin myönnetyn takauksen vastavakuudeksi yrityskiinnityksen (Oy Apotti Ab, 2699989–5) esitysosan mukaisesti,
- d) että kaupunki pidättää oikeuden vaatia lisää turvaavia vastavakuuksia siinä tilanteessa, että yhtiön omistuspohja muuttuu siten, että yli puolet sen osakkeista siirtyy uudelle omistajalle, tai sen toiminnan tarkoitus (tuottaa omistajilleen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilastietojärjestelmiin liittyviä palveluja) käynnissä olevan palvelurakennemuutoksen seurauksena muuttuu,
- e) että Oy Apotti Ab:lle myönnettävistä yksittäisistä omavelkaisista takauksista voidaan kohdassa d) mainituissa olosuhteissa periä vuosittain vähintään 0,5 %:n suuruinen takausprovisio, joka lasketaan takausvastuun kohteena olevan lainan jäljellä olevasta pääomasta per 31.12. ja maksetaan määräytymisajankohtaa seuraavan tammikuun loppuun mennessä,

f) että Oy Apotti Ab:lle myönnettävä omavelkainen takaus pannaan täytäntöön kaupunginhallituksen erikseen hyväksymin tarkemmin ehdoin kuitenkin siten, että tässä päätöksessä todetut edellytykset toteutuvat; sekä

g) todeta, että em. päätöksen täytäntöönpanon edellytyksenä on, että yhtiön kaikki omistajat (Helsingin, Kauniaisten ja Keravan kaupungit, Kirkkonummen ja Tuusulan kunnat sekä Helsingin ja Uudenmaan Sairaanhoidopiirin kuntayhtymä) tekevät omalta osaltaan vastaavat, määrällisesti omien omistussuhteidensa mukaiset päätökset Oy Apotti Ab:n lainojen omavelkaisesta takaamisesta.

Asiakas- ja potilastietojärjestelmää koskevan hankintasopimuksen puitejärjestely on päättynyt 20.4.2020. Aikaikkunan sisällä Oy Apotti Ab:n osakkaiksi liittyi neljä uutta kuntaa: Loviisa, Lapinjärvi (osana Loviisaa), Inkoo ja Siuntio. Järjestelmän rakentamista ja sen rahoittamista ei ole suunniteltu sen varaan, että järjestelmän käyttäjiksi tulee uusia kuntia ja kuntayhtymiä, vaan rahoitussuunnitelmat ovat aikanaan lähteneet siitä, että uusien liittyjien mukaantulo vähentää aikaisemmin Apottiin liittyneiden suunniteltuja maksuosuuksia. Näin ollen se, että esimerkiksi Espoo ja Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymä eivät lähteneet Oy Apotti Ab:n osakkaiksi, ei ole muuttanut rahoituksen osalta aiemmin sovittua tilannetta.

Uusien kuntien tulo Oy Apotti Ab:n osakkaiksi on laskenut Vantaan omistusosuuden 12,4 %:sta 12,22 %:iin. Koska uudet osakkaat ovat velvollisia maksamaan omaa omistusosuuttaan vastaavaan osan SVOP-sijoituksista ja takaamaan omistusosuuttaan vastaavan osan yhtiön lainoista, on Vantaan osuus järjestelmän rakentamiskustannuksista laskenut omistusosuuden laskua vastaavasti.

Oy Apotti Ab on kilpailuttanut yhtiölle 28 miljoonan euron suuruisen pitkäaikaisen lainan osana sovittua rahoitusjärjestelyä. Tarjouksia saatiin määräaikaan 4.5.2020 mennessä kolmelta rahoituslaitokselta.

Rahoitusjohtaja esittää, että Vantaan kaupunki allekirjoittaisi omavelkaisen takauksen Oy Apotti Ab:n Nordea Bank Oyj:ltä nostettavan pitkäaikaisen lainan vakuudeksi huomioiden valtuuston 11.11.2019 § 3 ehdot. Vantaan kaupungin osuus lainajärjestelystä ja siten takauksesta on 3 421 600 euroa, mikä vastaa kaupungin omistusosuutta yhtiöstä (12,22 %). Laina-aika on 7 vuotta ja laina on lyhennysohjelmainen siten, että lyhennykset alkavat vuonna 2022 ja laina tulee lyhennettyä kokonaan vuoden 2028 loppuun mennessä. Itse lainan viitekorko on vaihtuva, mutta siihen on liitetty erillinen korkosuojaussopimus, joka määrittelee viitekorolle ns. korkoputken, jonka minimi- ja maksimirajoissa se voi liikkua.

Kaupunginhallitus 22.3.2021 § 11

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) allekirjoittaa Oy Apotti Ab:n Nordea Bank Oyj:ltä nostettavan edellä selostetun lainan vakuudeksi kaupungin omavelkainen, enintään 3 421 600 euron suuruinen takaus osana enintään 28 miljoonan euron suuruisesta pitkäaikaista rahoitusjärjestelyä ehdolla, ettei Vantaan kaupungin omavelkainen takaus koskaan ylitä kaupungin omistusprosentin mukaista osuutta taattavien rahoitusjärjestelyjen kokonaismäärästä tai yksittäisistä lainoista/järjestelyistä. Laina-aika on 7 vuotta ja lainan viitekorko on vaihtuva, siihen on liitetty viitekoron osalta erillinen korkosuojaussopimus. Takauksen voimassaoloaika on rajoitettu enintään 31.12.2028 saakka,
- b) ettei Vantaan kaupungin omavelkaisten takauksen kokonaismäärä koskaan ylitä kaupungin omistusprosentin mukaista osuutta taattavien rahoitusjärjestelyjen kokonaismäärästä tai yksittäisistä lainoista/ järjestelyistä,

- c) että Oy Apotti Ab panttaa nyt myönnettävän ja aiemmin myönnettyjen takausten vastavakuudeksi yrityskiinnityksen (Oy Apotti Ab, 2699989–5),
- d) että kaupunki pidättää oikeuden vaatia lisää turvaavia vastavakuuksia siinä tilanteessa, että yhtiön omistus pohja muuttuu siten, että yli puolet sen osakkeista siirtyy uudelle omistajalle, tai sen toiminnan tarkoitus (tuottaa omistajilleen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilastietojärjestelmiin liittyviä palveluja) käynnissä olevan palvelurakennemuutoksen seurauksena muuttuu,
- e) että Oy Apotti Ab:lle myönnettävistä yksittäisistä omavelkaisista takauksista voidaan kohdassa d) mainituissa olosuhteissa periä vuosittain vähintään 0,5 %:n suuruinen takausprovisio, joka lasketaan takausvastuun kohteena olevan lainan jäljellä olevasta pääomasta per 31.12. ja maksetaan määräytymisajankohtaa seuraavan tammikuun loppuun mennessä, ja
- f) todeta, että takauksitoumuksen allekirjoittamisen edellytyksenä on, että yhtiön kaikki omistajat alle-kirjoittavat omalta osaltaan vastaavat, määrällisesti omien omistussuhteidensa mukaiset takaukset.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Täytäntöönpano: Rahoitus ja riskienhallinta

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

rahoitusjohtaja Pirjo van Nues, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi